

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ЛАБОРАТОРІЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТА СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

ОСВІТА У ХНМУ: ОЦІНЮВАННЯ ЗАВЕРШЕНОГО НАВЧАННЯ

(спеціалізація «Лабораторна діагностика»)

Автор:

к.соц.н. Марущенко О.А.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ І РЕСПОНДЕНТІВ

Соціологічне дослідження «Освіта у ХНМУ: оцінювання завершеного навчання (спеціалізація «Лабораторна діагностика») було проведено у вересні 2019-го року і включало наступні етапи:

- польовий етап;
- комп'ютерна обробка даних;
- соціологічний аналіз даних;
- підготовка підсумкового звіту.

Вибіркову сукупність склали випускники 2-го курсу (ОКР «Магістр») спеціалізації «Лабораторна діагностика» (спеціальність «Технологія медичної діагностики та лікування»). Загальна кількість опитаних – 8 осіб.

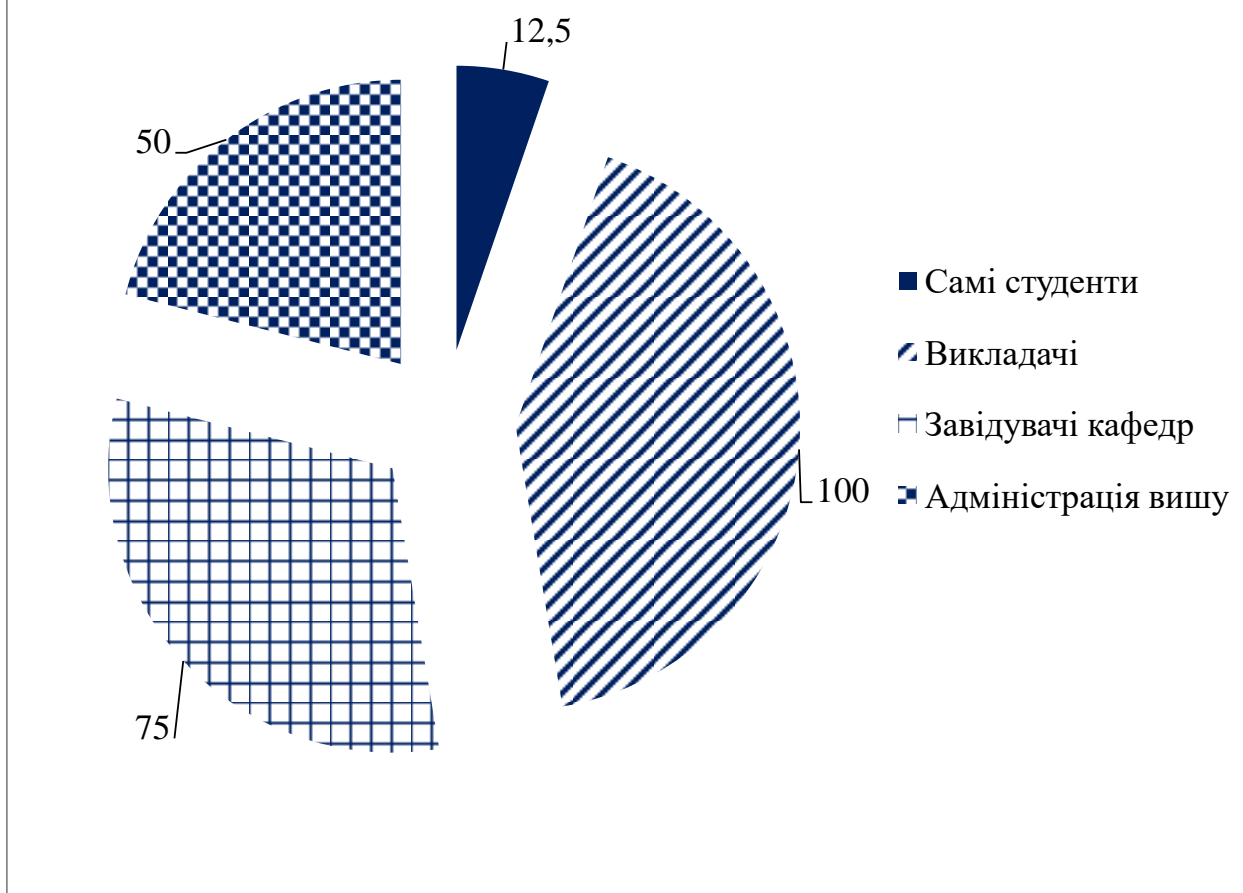
У ході дослідження застосовувалася методика напівстандартизованого інтерв'ю: бланк інтерв'ю з складався з 34 запитань.

2. САМОСПРИЙНЯТТЯ ЯК СУБ`ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Перший блок анкети був присвячений дослідженню тому, наскільки випускники сприймають себе як суб`єктів освітнього процесу. Зокрема, респондентам було запропоновано оцінити те, хто в університеті є найбільш впливовим у забезпеченні якості освіти? Зведені дані представлені на рис. 1.

Найбільш впливовими традиційно вважають представників кафедральних колективів – викладацький склад (100 %) і завідувачів кафедр (75 %). Самі здобувачі освіти зайняли в цьому умовному рейтингу останнє місце (12,5 %).

Рис. 1. Хто впливає на забезпечення якості освіти в ХНМУ? (%)

25 % опитаних зазначили, що вони були долучені до укладання та оновлення освітніх програм зі спеціальності, і це відбувалося шляхом усних співбесід. Натомість, опитані особи завагалися з відповіддю щодо того, чи були враховані їхні рекомендації.

При цьому усі 100 % респондентів вважають, що залучати студентів до цього процесу потрібно. Серед тих, хто, на думку випускників, ще має бути долучений до процесу: роботодавці (про це вказало 75 % опитаних осіб), галузеві фахівці (62,5 %), представники академічної спільноти (50 %).

3. СПРИЙНЯТТЯ ЗАГАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ АСПЕКТІВ НАВЧАННЯ

Деякі запитання анкети були присвячені тому, як респонденти сприймають загальні організаційні аспекти освітнього процесу. Так, наприклад, лише 37,5 % опитаних зазначили, що під час навчання для них були створені можливості для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій. Але оскільки усі 100 % респондентів вказали, що мали можливість вільно обирати ті дисципліни, які, згідно навчального плану, є курсами за вибором (усі 100 % опитаних відчують також задоволеність від самої процедури вибору дисциплін і запропонованого переліку дисциплін), варто зробити висновок, що наші респонденти між собою не пов'язують однозначно перше і друге.

Наскільки наша респондентська група була наперед поінформована про цілі і завдання навчання, його зміст, методи і форми, що використовуватимуться в освітньому процесі, про критерії оцінювання і заплановані контрольні заходи, про очікувані результати навчання?

Судячи з отриманих даних (див. рис. 2), наявний дуже високий ступінь поінформованості: за трьома показниками про свою поінформованість зазначили усі 100 % респондентів.

Наскільки навчальний план і сам процес навчання були перевантаженими? 87,5 % опитаних вважають, що перевантаженості не було. Опитані фактично не побачили і відповідного негативного впливу на власне здоров'я (втома, психологічне «вигорання», загострення хронічних хвороб тощо).

Ще одне запитання цього блоку анкети стосувалося так званого конфлікту інтересів, що теоретично міг супроводжувати навчальний процес. Згідно отриманих результатів, жоден з опитаних респондентів не підтвердив наявності такого конфлікту.

Рис. 2. Поінформованість до початку навчання (%)

4. СПРИЙНЯТТЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ АУДИТОРНОЇ І ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ

Даючи загальну оцінку інноваційним та більш традиційним методикам і технологіям навчання, що теоретично можуть використовуватися в освітньому процесі, випускники по-різному оцінили їхню ефективність. Сама сутність звичного для таких опитувань запитання полягала в тому, що інноваційні методики найкраще відповідають сучасним викликам, а традиційні – скоріше, перевірені самим часом.

І переважна більшість респондентів (87,5 %) обрали варіант відповіді «Ефективними є як деякі інноваційні, так і деякі традиційні методики».

Але що з цього дійсно використовують викладачі? 50 % опитаних побачили приблизно паритетне використання інноваційних і традиційних методик та технологій, ще 50 % вважають, що освітній процес спирався переважно на інноваційні методики та технології.

Слід зазначити, що половина опитаних цілком задоволені ступенем інноваційності тих методик, що реально використовувалися викладачами в освітньому процесі. Інша половина завагалася з відповіддю.

При аналізі наступного блоку запитань вимірювався рівень згоди випускників із запропонованими твердженнями щодо деяких особливостей аудиторної і позааудиторної роботи (див. табл. 1).

Таблиця 1. ЗГОДА ІЗ ЗАПРОПОНОВАНИМИ ТВЕРДЖЕННЯМИ ЩОДО ДЕЯКИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АУДИТОРНОЇ І ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ (%)

№	Твердження	Так
1	Методи та форми навчання, що використовувалися викладачами на заняттях, можна вважати ефективними	100
2	Частку навчального часу, що була відведена на самостійну роботу, вважаю достатньою	75
3	Запропоновані викладачами форми самостійної роботи можна вважати ефективними	75
4	Методичне забезпечення самостійної роботи було достатнім	75

Загалом треба відзначити доволі високий рівень задоволеності абсолютно за всіма позиціями, особливо тієї, що стосується використаних викладачами методів і форм навчання (100 %).

5. СПРИЙНЯТТЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЗДОБУТИХ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ, А ТАКОЖ ВЛАСНОЇ ПОДАЛЬШОЇ КАР'ЄРНОЇ ТРАЄКТОРІЇ

Останній блок анкети був присвячений короткому аналізу ефективності практичної підготовки, а також уявленням про те, наскільки пройдене навчання відіб'ється на кар'єрній траєкторії випускника.

Більшість опитаних осіб (75 %) зазначили, що їх задовольняють компетентності, здобуті під час практичної підготовки. А проходження практики за місцем роботи взагалі вважають доцільним усі 100 % опитаних випускників.

«У якій мірі пройдене навчання за спеціальністю вплине на покращення Вашої подальшої кар'єрної траєкторії?» – розподіл відповідей на це запитання представлений на рис. 3.

Більшість опитаних (62,5 %) випускників вважають, що пройдене навчання стане доволі впливовим фактором у їхній кар'єрі. Ще чверть респондентів сприймають вплив пройденого навчання як вирішальний, а 12,5 % опитаних утруднилися з відповіддю. Інші, передбачені анкетною, варіанти відповідей взагалі не знайшли жодної підтримки.

Провідний соціолог лабораторії
психологічних та соціологічних
досліджень ННІЯО, к.соц.н.

О.А. Марущенко